S09112201E

F.C, BA-BCom
BSc
9/11/22

Total Marks – 75 Time – 2 ½ hrs.

N.B. – 1) All questions are compulsory.

2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1) A) Explain the following concepts. (Any Five) **15**

1) Human Rights
2) Right to Equality
3) Drought
4) Disaster Management
5) Age of Reason
6) Blind Belief
7) Body Language
8) Team Building

OR

B) Discuss in detail on the Foundation Course (Semester – III) project submitted by you.

Q.2) A) What are the forms of Violation of the Human Rights of Scheduled Tribes? **15**

OR

B) Explain in detail the Domestic Violence Act – 2005

Q.3) A) Explain the Physical and Psychological Effects of Disaster. **15**

OR

B) State the Humanitarian Approach to Rehabilitation and Resettlement.

Q.4) A) State the contribution of ' Newton ' and ' Galileo 'toward the growth of science. **15**

OR

B) State the importance of science in everyday life.

Q.5) A) Briefly explain the advantages of oral communication. 15

OR

B) State the physical barriers to communication.

S09112201E

मराठी रूपांतर

एकूण गुण – ७५ वेळ - २ तास ३० मिनिटे

सुचना - १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.१) अ) खालील संकल्पना स्पष्ट करा.(कोणत्याही पाच) १५

१) मानवी हक्क

२) समतेचा अधिकार

३) अवर्षण

४) आपत्ती व्यवस्थापन

५) तर्कशक्ती युग

६) अंधविश्वास

७) देहबोली

८) संघ बांधणी

किंवा

ब) पायाभूत अभ्यासक्रम (सत्र - ३) साठी तुम्ही सादर केलेल्या प्रकल्पावर सविस्तर चर्चा करा.

प्र.२) अ) अनुसूचित जमातींच्या मानवी हक्कांचे उल्लंघन कशा प्रकारे केले जाते ते सांगा. १५

किंवा

ब) 'कौटुंबिक हिंसाचार कायदा २००५' सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.३) अ) आपत्तीचे शारीरिक आणि मानसशास्त्रीय परिणाम विशद करा. १५

किंवा

ब) पुनर्वसन आणि पुनर्रचना याविषयी मानवी दृष्टिकोन सांगा.

प्र.४) अ) 'न्यूटन' आणि 'गॅलिलिओ' शास्त्रज्ञांच्या विज्ञानाच्या विकासातील योगदानावर भाष्य करा. १५

किंवा

ब) दैनंदिन जीवनातील विज्ञानाचे महत्त्व सांगा.

प्र.५) अ) मौखिक संज्ञापनाचे फायदे तोटे थोडक्यात स्पष्ट करा. १५

किंवा

ब) संज्ञापनातील भौतिक अडथळे सांगा.

All questions carry **equal** marks.
For **Q.2,Q.3 and Q.4** attempt A and B **OR** C and D

Q.1 A) FILL IN THE BLANKS **08**

1. DGAR stands for.....
2. Infantry Battalion is based on principle .....
3. 'Vishram main' dono adiyon ke bich ..... ka fasala hota hain.
4. ..... is the smallest fighting unit.
5. ..... founded Indian National Congress.
6. The communication range of Radio set GP-338 Motorola is.....
7. .....security force has dedicated transport aircraft which is always stationed at Palam airport Delhi.
8. AEC stands for.....

Q.1 B STATE TRUE OR FALSE **07**

1. 'Drill ki koi bhi harkat savdan position se hi shuru hoti hain, par apane se senior ke saath baat vishram position mein bhi kar sakate hain.'
2. Refined oil is not a natural resource as human create it.
3. 'BASS' defines principles of R.T.Procedure, where 'B' stands for Bandwidth.
4. Short service commission is granted through OTA Chennai.
5. Ralwllet act was passed in year 1919.
6. Indian philosophy was developed on Indian soil and not borrowed from anywhere.
7. There are two types of drill in NCC.

Q.2 A) What is National Integration? Give measures to achieve it. **(08)**

Q.2 B) What are the challenges of National Integration? **(07)**

OR

Q.2 C) What is conflict? What are the motives for it? **(08)**

Q.2 D) Define communication. Explain the process of communication. **(07)**

Q.3 A) Explain safety measures during cycling. **(08)**

Q.3 B) Give the list of items which are essential for trekking activity. **(07)**

OR

Q.3 C) Explain 'Unity in Diversity' concept in detail. **(08)**

Q.3 D) Explain how will you conduct yourself during the interview? **(07)**

Q.4 A) Give an organization of Infantry Battalion. **(08)**

Q.4 B) What is waste management? Explain types of waste. **(07)**

OR

Q.4 C) Discuss early life and Coronation Ceremony of Ch.Shivaji Maharaj. **(08)**

Q.4 D) Define curriculum vitae. Give pre-interview preparation. **(07)**

Q.5 Write short notes on.(ANY THREE) **(15)**

1. An Infantry support weapons.
2. NCC song.
3. Kadwar sizing
4. Communication and its types.
5. Modem and its significance.

Note: Attempt **All** questions.
All questions carry **equal** marks.
For **Q.2,Q.3 and Q.4** attempt A and B **OR** C and D

Q. 1 A) FILL IN THE BLANKS **08**

1. DGAR का मतलब .....
2. इन्फैंट्री बटालियन .....सिद्धांत पर आधारित है .....
3. 'विश्राम मैं दोनों एड़ियों के बीच ..... का फासला होता हैं.
4. .....सबसे छोटी लड़ाकू इकाई है।
5. .....भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस की स्थापना की।
6. रेडियो सेट जीपी-338 मोटोरोला की संचार रेंज .....
7. ..... सुरक्षा बल के पास समर्पित परिवहन विमान हैं जो हमेशा दिल्ली के पालम हवाई अड्डे पर तैनात रहते हैं।
8. एईसी का मतलब .....

Q. 1 B STATE TRUE OR FALSE **07**

1 'ड्रिल की कोई भी हरकत सावधान पोजीशन से ही शुरू होती हैं, पर अपने से सीनियर के साथ बात विश्राम पोजीशन में भी कर सकते हैं.'

2 रिफाइंड तेल एक प्राकृतिक संसाधन नहीं है क्योंकि मानव इसे बनाता है।

3 'BASS' आरटी प्रक्रिया के सिद्धांतों को परिभाषित करता है, जहां 'बी' बैंडविड्थ के लिए है।

4 ओटीए चेन्नई के माध्यम से शॉर्ट सर्विस कमीशन दिया जाता है।

5 1919 में रॉलेट एक्ट पारित हुआ।

6 भारतीय तत्त्वज्ञान भारतीय धरती पर विकसित हुआ और कहीं से उधार नहीं लिया गया।

7 एनसीसी में ड्रिल के 2 प्रकार हैं।

Q.2 A) राष्ट्रीय एकता क्या है? इसे प्राप्त करने के उपाय बताएं.. **(08)**

Q.2 B) राष्ट्रीय एकता की क्या चुनौतियाँ हैं? **(07)**

OR

Q.2 C) संघर्ष क्या है? इसके क्या मकसद हैं? **(08)**

Q.2 D) .....

Q.3 A) साइकिल चलाने के दौरान सुरक्षा के उपाय बताएं। (08)

Q.3 B) ट्रेकिंग गतिविधि के लिए आवश्यक वस्तुओं की सूची दें। (07)

OR

Q.3 C) 'विविधता में एकता' की अवधारणा को विस्तार से समझाइए। (08)

Q.3 D) समझाएं कि साक्षात्कार के दौरान आप स्वयं को कैसे संचालित करेंगे? (07)

Q.4 A) इन्फैन्ट्री बटालियन पर संगठन दीजिए। (08)

Q.4 B) कचरा प्रबंधन क्या है ? कचरे के प्रकार समझाइए। (07)

OR

Q.4 C) शिवाजी महाराज के प्रारंभिक जीवन और राज्याभिषेक समारोह पर चर्चा करें। (08)

Q.4 D) व्यक्तिगत आख्यान को परिभाषित कीजिए। साक्षात्कार पूर्व तैयारी दें। (07)

Q.5 **Write short notes on.(ANY THREE)** (15)

1. इन्फैंट्री सपोर्ट हथियार
2. एनसीसी गान।
3. कदवार साइज़िंग
4. संचार को परिभाषित कीजिए तथा इसके प्रकार बताइए।
5. मॉडेम और इसका महत्व।

****

S101122111E

SYBCom Acc
10/11/2022

Time:- 3 Hrs. **Marks:-100**

Instructions:-
1. **All questions are compulsory**
2. **Figures to the right indicate full marks.**
3. **Use of simple or scientific calculator is allowed.**

Q.1 A State true or false (any 10). (do not rewrite the statement) **10**

i. Advertisement is allocated in time ratio.

ii. RDD should be deducted from debtors before deduction of bad debts.

iii. Assets taken over Rs.3,00,000 and liabilities taken over Rs.2,00,000. Purchase consideration = Rs.5,00,000.

iv. In Amalgamation, fictitious assets should be credited to partners' capital account.

v. Excess of net assets over purchase consideration is called as Capital reserves.

vi. Net Profit after admission of a partner during the year should be allocated in sacrifice ratio.

vii. In fixed capital method, all adjustments related to capital are made in partners' current account.

viii. Piecemeal distribution is related with dissolution of a partnership firm.

ix. Office salaries are allocated in time ratio.

x. On conversion of partnership firm into a company, purchase consideration is paid by the company.

xi. In piecemeal distribution, general reserves should be allocated among the partners in their profit sharing ratio.

xii. Interest on partners' capital should be credited to partners' capital Account.

Q.1 B Fill in the blanks and REWRITE the sentence (any 10). **10**

i. Cost of Machinery Rs.20,00,000, Written down value Rs.15,00,000. Depreciation is chargeable @ 10% p.a. under Straight line method. Depreciation amount = _____.

ii. In amalgamation, amount payable by purchasing firm to vendor firm is called as _____.

iii. Stock of book value Rs.1,20,000 was taken over at 90% of the book value. Amount to be debited to Realisation account = _____.

iv. 8% investment was purchased on 1st October 2021 for Rs.1,00,000. Interest receivable on 31st March,2022 = _____.

v. Purchase consideration of Rs.4,00,000 should be settled by issue of equity shares of Rs.10 each at par. Number of equity shares to be issued = _____.

vi. A & B were partners sharing profits and losses in the ratio 2:1. They admitted C for 1/3rd share. New ratio after admission of C = _____.

vii. Date of Admission of a partner is 1st July, 2021, accounting period is from 1st April 2021 to 31st March, 2022. Time ratio =

viii. Total sales for the year were Rs.20,00,000 and sales before retirement Rs.5,00,000. Sales ratio = _____.

ix. Time ratio is 1:2 and sales ratio is 3:2. Advertisement Rs.60,000. Amount to be shown in before admission column= _____.

x. Assets taken over Rs.9,30,000 and liabilities taken over Rs.2,45,000. Purchase consideration =_____.

xi. Interest on drawings should be credited to _____ account.

xii. Time ratio is 1:3 and sales ratio is 2:1. Conveyance Rs.90,000. Amount to be shown in after retirement column= _____.

Q.2 P,Q& R were partners in NOT In Time & Co. sharing profits and losses in the ratio 2:3:5 respectively. From 1st January, 2022 they decided to dissolve the firm. Following information is available from their books of accounts. **20**

Balance Sheet As on 31stDecember, 2021

Liabilities	Amount(Rs.)	Assets	Amount(Rs.)
Capital		Building	2,03,000
P	50,000	Inventory	87,000
Q	60,000	Debtors	95,000
R	80,000	Cash at bank	7,000
General Reserves	20,000	Cash in hand	8,000
Creditors	60,000	Investment	10,000
Bills payable	40,000		
Mortgage loan	1,00,000		
	4,10,000		**4,10,000**

On dissolution the assets realised as follows
I installment Rs.1,05,000
II installment Rs.90,000
III installment Rs.60,000
Last installment Rs.75,000
You are required to prepare statement of distribution of cash using excess capital method of piecemeal distribution.

OR

Q.2 P,Q& R were partners in Trident & Co. sharing profits and losses in the ratio 2:2:1 respectively. From 1st January, 2022 they decided to dissolve the firm. Following information is available from their books of accounts. **20**

Balance Sheet As on 31st December, 2021

Liabilities	Amount(Rs.)	Assets	Amount(Rs.)
Capital		Fixed assets	2,22,000
P	60,000	Stock	1,03,000
Q	50,000	Debtors	63,000
R	60,000	Cash at bank	10,000
General Reserves	20,000	Prepaid Expenses	12,000
Accounts payable	75,000	Fictitious Assets	10,000
Outstanding expenses	25,000		
Loan from P	30,000		
Mortgage loan	1,00,000		
	4,20,000		**4,20,000**

On dissolution the assets realised as follows

I installment Rs.1,30,000

II installment Rs.1,10,000

III installment Rs.50,000

Last installment Rs.90,000

1. Unrecorded interest on mortgage loan Rs.10,000 has been paid along with mortgage loan.
2. Loan from P was settled fully at Rs.25,000.
3. Provision for realisation expenses was Rs.10,000 but actual expenses amounted to Rs.7,000 only.
4. Unrecorded investment of Rs. 12,000 was taken over by R at agreed value of Rs.4,000 with last installment.

You are required to prepare statement of distribution of cash using excess capital method of piecemeal distribution.

Q.3 A & B were partners in AB & Co., C & D were partners in CD & Co. Both firms decided to amalgamate to form ABCD & Co. from 1st April, 2022. Following information is available from their books. **20**

Balance Sheet As on 31st March, 2022

Liabilities	AB & Co.	CD & Co.	Assets	AB & Co.	CD & Co.
Capital			Goodwill	50,000	50,000
A	80,000		Furniture	84,000	1,12,000
B	60,000		Debtors	49,000	68,000
C		1,00,000	Stock	54,000	75,000
D		75,000	Cash	20,000	22,000
Reserves	50,000	60,000			
Creditors	40,000	58,000			
Bills payable	27,000	34,000			
	2,57,000	**3,27,000**		**2,57,000**	**3,27,000**

New firm will take over all assets & liabilities of both firms at book value.

a. In case of AB, purchase consideration was decided at Rs.2,10,000.
b. In case of CD, purchase consideration was fixed at Rs.2,20,000.
c. Capital of ABCD & Co. was fixed at Rs.4,00,000 which is to be contributed by the partners A,B,C & D in their new profit sharing ratios 3:2:2:3 respectively. Any surplus or deficit should be adjusted in partners' Current A/c

You are required to

a. Prepare statement of purchase consideration
b. Prepare Journal in the books of ABCD & Co. to record amalgamation transactions
c. Prepare balance sheet in the books of ABCD & Co. after amalgamation.
d. d. Show working note for capital adjustment in the books of ABCD & Co.

OR

Q.3 Mina & Tina were partners in MT & Co., Manish & Kedar were partners in MK & Co. The business of MT & Co was taken over by MK & Co. from 1st April, 2022. Following information is available from their books. **20**

Balance Sheet As on 31st March, 2022

Liabilities	MT & Co.	MK & Co.	Assets	MT & Co.	MK & Co.
Capital			Goodwill	50,000	50,000
Mina	80,000		Furniture	84,000	1,12,000
Tina	60,000		Debtors	49,000	68,000
Manish		1,00,000	Stock	54,000	75,000
Kedar		75,000	Cash	20,000	22,000
Reserves	50,000	60,000			
Creditors	40,000	58,000			
Bills payable	27,000	34,000			
	2,57,000	**3,27,000**		**2,57,000**	**3,27,000**

Goodwill of MT & Co. is valued at Rs.30,000, Furniture at Rs.1,00,000, Debtors at Rs.40,000 and Stock at Rs.50,000.

MK & co. assumed all liabilities of MT & Co.

You are required to

a. Prepare statement of purchase consideration
b. Prepare Journal and ledger in the books of MT & Co.
c. Prepare balance sheet in the books of MK & Co. after amalgamation.

Q.4 X & Y were partners sharing profits and losses in the ratio 3:2 respectively Following information is available from their books as on 31st March, 2022 Prepare final account from the given information. **20**

Trial Balance As on 31st March, 2022

Particulars	Amt.(Rs.)	Particulars	Amt.(Rs.)
Opening Stock	51000	**Capital**	
Purchases	572000	X	300000
Computer	214000	Y	200000
Office salaries	98500	Z's Suspense A/c	160000
Printing & Stationery	18700	Sales	1500000
Accounts receivable	103000	Accounts payable	126000
Cash in hand	87000	Bank overdraft	57000
Short term investments	89000		
Rent & Taxes	75000		
Salesman commission	48000		
Advertisement	60000		
Wages	77000		
Discount allowed	21000		
Land & Building	820000		
Interest paid	8800		
	2343000		**2343000**

Adjustments:

1. Closing stock valued at Rs.67,000.
2. Z was admitted on 1st October 2021. After his admission, partners decided to share the profits and losses in the ratio 3:1:1.
3. Z's Suspense account indicates amount paid by Z towards his capital.
4. Sales were Rs.100000 per month from October 2021.
5. Depreciate land and building @ 10% p.a..
6. Bad debts were Rs.3,000 and RDD should be maintained at 5%.
7. Interest on capital should be paid @6% p.a.

OR

Q.4 Vinod & Kumar were partners in VK FILMS sharing profits and losses in the ratio 1:2. They decided to convert the firm into VK FILMS Ltd. with effect from 1st April, 2022. Following information is available from their books of accounts on 31st March, 2022 **20**

Balance Sheet As on 31st March, 2022.

Liabilities	Amount	Assets	Amount
Capital		Camera	1,50,000
Vinod	1,00,000	Equipments	2,00,000
Kumar	2,00,000	Furniture	1,30,000
Bank Loan	1,87,000	Cash at bank	54,000
Accounts payable	1,13,000	Debtors	66,000
	6,00,000		**6,00,000**

1. Company will take over all the assets and liabilities of the firm at book values.
2. Goodwill of the firm valued at Rs.1,00,000.
3. Purchase consideration will be settled by cash payment of Rs.60,000 and balance by issue of equity shares of Rs.10 each at par.
4. Cash should be distributed among the partners equally.

You are required to prepare

1. Journal Entries in the books of VK Films.
2. Balance sheet of VK FILMS Ltd. after conversion.
3. Journal entries in the books of VK FILMS Ltd.

Q.5 A Write a note on adjustment of goodwill on admission and retirement of a partner in partnership firm. **10**

B What is the process of settlement of liabilities in piecemeal distribution? **10**

OR

Q.5 **Write short notes (any 4)** **20**

a. Fixed capital method

b. Gain ratio & Sacrifice ratio

c. Methods of purchase consideration

d. Conversion of partnership firm into company

e. Piecemeal distribution

f. Time ratio and sales ratio

Marks: - 100 **Time allowed: 3 Hrs.**

Instructions: 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.
3. Use of simple or scientific calculator is allowed.

Q.1 A State whether the following statements are true or false. (Any Ten) **10**

a. Financial accounting is future oriented.
b. Current ratio and acid test ratio are the same.
c. Seasonal working capital remains constant.
d. Bank overdraft is liquid liability.
e. The project with longer payback period should be selected.
f. Goodwill is fictitious asset.
g. Capital budgeting decisions can be easily reversed.
h. In common size income statement capital employed is considered equal to 100.
i. In working capital stock of WIP of material is 50%.
j. Own funds are external funds.
k. Profit on sale of machinery is an operating income.
l. Calls in arrears are calls in advance.

Q.1 B Fill in the blanks with proper word. (Any Ten) **10**

a. Standard Quick ratio is _____.
b. In common size balance sheet _____is the basis which considered as 100.
c. Cost of goods sold ₹ 3, 60,000, Net sales ₹ 6, 00,000. Then Gross profit Ratio is equal to _____.
d. Share Capital ₹ 6, 00,000, Reserve and surplus ₹ 2, 50,000 Fixed Assets ₹ 2, 75,000, Fictitious Assets ₹ 1, 00,000 Then Own funds equal to _____.
e. Working capital = _____.
f. Cost of machine is ₹ 5, 00,000, Salvage value is ₹ 50,000, Life of machine 9 years, Then value of depreciation is _____.
g. _____ is a proportion between two figures.
h. Cash ₹ 4, 00,000, Debtors ₹ 2, 50,000, Preliminary expenses ₹ 30,000 Then value of current assets is equal to _____.
i. Liquid liabilities equal to Current liabilities - Bank overdraft - _____.
j. Total capital employed = Fixed assets+ Investment+ _____.
k. 9% Debenture ₹ 4, 00,000. Then amount of interest on debentures per year will be____.
l. Underwriting commission is_____ asset.

Q.2 A Following is Balance Sheet of Sagar Ltd. for the year ended 31st December, 2021 and 31st December, 2022: **10**

Balance Sheet

Liabilities	2021 ₹	2022 ₹	Assets	2021 ₹	2022 ₹
Equity Share Capital	8,50,000	7,50,000	Goodwill	6,50,000	5,80,000
10% Pref. Share Capital	6,50,000	6,00,000	Land & Building	5,50,000	5,50,000
General Reserve	4,50,000	3,90,000	Investment	4,35,500	4,73,000
15% Debentures	2,75,000	2,75,000	Stock	2,92,500	1,75,000
Creditors	3,25,000	3,25,000	Debtors	4,25,000	4,05,000
Bills Payable	1,72,500	1,22,500	Cash	5,72,000	5,52,000
Tax Payable	2,22,500	2,72,500	Preliminary expenses	20,000	-
	29,45,000	**27,35,000**		**29,45,000**	**27,35,000**

Prepare Comparative Balance Sheet in vertical form from the given information.

B Following is Profit and Loss account of Shivangi Ltd. for the year ended 31st March, 2022: 10

Profit & Loss A/c
for the year ended 31st March 2022

Particulars	₹	Particulars	₹
To Opening Stock	1,00,000	By Sales 5,30,000	
To Purchases	3,42,500	(-) Sales return 5,000	5,25,000
To Import duty	12,500		
To Gross Profit c/d	1,90,000	By Closing Stock	1,20,000
	6,45,000		**6,45,000**
To Office Salary	35,000	By Gross profit b/d	1,90,000
To Salesman salary	14,500	By Profit on sale of Investment	5,000
To Advertisement	10,500		
To Finance expenses	10,000		
To Loss on sale of furniture	5,000		
To Interest	10,000		
To Income tax	30,000		
To Net Profit	80,000		
	1,95,000		**1,95,000**

Convert the given Profit and Loss account into vertical common size statement.

OR

Q.2 C Following is the Trial balance of Ramesh Ltd on 31st March 2022. 20

Trial Balance as on 31st March 2022

Particulars	₹	₹
Equity share capital		2,82,500
9% Preference share capital		4,93,000
Opening stock	48,500	
Wages	17,500	
Interest	3,200	
Sales		6,95,500
Advertisement	47,800	
Profit on sale of Investment		8,500
Bills payable		10,500
Insurance	43,700	
Rent and repairs	97,300	
Purchases	2,32,000	
Land and Building	3,00,000	
6% Government bonds	2,55,000	
Bank Loan		82,500
Preliminary expenses	10,500	
General expenses	11,250	
Carriage Inward	3,750	
Carriage outward	12,000	
Bank Charges	35,000	
Loss on sale of furniture	10,500	
Furniture	3,25,000	
Debtors	37,500	
Capital redemption reserve		37,500
Bills Receivable	47,000	
Cash and bank	37,500	
Short term investment	35,000	
	16,10,000	**16,10,000**

Q.3 A

Balance Sheet of Rajesh Ltd. As on 31st March 2022 20

Particulars	₹	Particulars	₹
Equity share capital	3,75,000	Building	4,97,500
9% Preference share cap	4,25,000	Machinery	1,12,500
General reserve	1,25,500	Furniture	1,75,250
Profit & Loss A/c	1,22,500	7% Government bonds	2,25,000
8% Debenture	1,77,250	Debtors	1,27,850
Creditors	85,750	Closing stock	1,95,000
Bank overdrafts	35,000	Bills Receivable	67,000
Outstanding expenses	62,000	Cash and bank	74,900
Bills payable	92,000	Discount on issue of shares	25,000
	15,00,000		**15,00,000**

Prepare vertical Balance sheet and compute the following ratios: (1) Current Ratio (2) Quick Ratio (3) Proprietary Ratio (4) Stock Working Capital Ratio. (5) Capital Gearing Ratio (6) Debt equity Ratio.

OR

Q.3 B

Balance Sheet of Satish Ltd. as on 31st March 2022 20

Particulars	₹	Particulars	₹
Equity share capital	4,25,000	Fixed Assets	3,72,500
9% Preference share cap	1,22,500	Investment	1,22,750
General reserve	67,500	Closing stock	1,27,250
Profit & Loss A/c	94,250	Debtors	2,22,500
10% Debenture	1,25,000	Cash	1,55,000
Provision for tax (Current year)	82,250		
Creditors	83,500		
	10,00,000		**10,00,000**

Other Details for 2021-22:

1. Sales ₹ 8,00,000 (80% Credit sales)
2. Profit Before Tax ₹ 1,75,000

Calculate 1. Current Ratio, 2. Capital Gearing Ratio 3. Debtors Turnover Ratio and Average collection period (Assume 360 days for the year) 4. Return on Proprietors Fund (NPAT) 5. Return on Capital Employed (NPBIT) 6. Stock Working Capital Ratio 7. Net Profit After Tax Ratio

Q.4 A From the following information pertaining to Gaurav Ltd. Prepare a statement showing working capital requirement. 20

Budgeted sales 90000 units per annum

Analysis of sales (Per unit)

Raw Material	₹ 5
Direct Labour	₹ 3
Overheads	₹ 2
Total Cost	₹ 10
Profit	₹ 2
Selling price	₹ 12

It is estimated that :

1. Raw material remains in stock for 30 days and finished goods for 15 days
2. Factory processing takes 45 days
3. Suppliers are allowed 60 days credit

OR

Q.4 B **M. Ltd provides you following details** **10**

Particulars	
Original Cost (₹)	2,50,000
Cost of Capital	10%

Year	Profit After Tax and Before Depreciation	Present Value @ 10%
1st	90,000	0.909
2nd	85,000	0.826
3rd	80,000	0.751
4th	75,000	0.683
5th	70,000	0.621

You have to Calculate:

1. Discounted Payback Period
2. Net Present Value
3. Profitability Index

C X Project of 25 years life requires an original investment of ₹ 5, 00,000. The order of relevant information is given below: **10**

Average annual earnings before depreciation and tax	₹ 80,000
Annual Tax rate	50%

Calculate:

1. Payback Period
2. Pay back profitability
3. Average Rate of Return
4. Rate of Return on Original Investment

(All working notes should form part of your answer)

Q.5 A Distinguish between Financial Accounting and Management Accounting. **10**

B What is the importance of capital budgeting? **10**

OR

Q.5 **Write short notes.(Any four)** **20**

a. Fictitious assets
b. Temporary working capital
c. Payback period
d. Non-operating expenses
e. Cost of Capital
f. Quick ratio

SY BCom
11/11/2020

S11112221E

Marks – 100 Time – 3 Hours

Note – 1) All the questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1A Fill in the blanks with an appropriate words: (Any 10) **(10)**

1 _____ cost is directly associated with production.
(Variable / Fixed / Loss / None of the above)
2 Mission includes _____ of the business.
(Reason / Purpose / Meaning / Profit)
3 Marketing strategy is _____ oriented. (Past / Present / Future / Month)
4 Auction is a method of _____. (Price / Product / Place / Promotion)
5 _____ is an important factor of marketing mix.
(Development / Training / Place / Reason)
6 Maturity is the stage of _____.
(Product life Cycle / Product position / New Product development / Loss)
7 Purchasing food for satisfying hunger is an example of _____ product.
(Core / Generic / Expected / Motivation)
8 Marketing is a _____ process. (Religious / Cast / Social / Personal)
9 _____ is based on application of the product.
(Product life Cycle / Product position / New Product development /Company)
10 Customer value hierarchy means _____ satisfaction.
(Employees / Investors / Customers / Board of Directors)
11 _____ helps to understand an internal and external environment.
(SWOT / Strategy implementation / Development / Training)
12 Unsuitable leadership factor can be _____ for the organization.
(Weakness / Threats / Strength / Management)

Q.1 B State whether following statements are True or False. (Any 10) **(10)**

1 Target Return method of pricing can be used by smaller firms.
2 Total cost includes fixed cost only.
3 Strategic implementation involves oraganising resources so as to achieve objectives.
4 Services can be stored.
5 3 C's of marketing includes consistency of the product.
6 Micro environmental factors are uncontrollable.
7 Product Positioning concept was introduced by Jack Trout.
8 Philip Kotler is a father of marketing management.
9 Non-durable goods are in tangible form.
10 Amazon company is using value pricing method to sell their products.

11	Availability of substitute products affects the pricing decision of the company.	
12	Review is the last step of product positioning.	
Q.2 A	Define marketing management. Explain its need and importance.	**(15)**
	OR	
Q.2 B	Give the features of growing middle class in India.	**(07)**
Q.2 C	Explain the various functions of marketing management.	**(08)**
Q.3 A	Explain the importance of SWOT Analysis.	**(07)**
Q.3 B	State the features of marketing strategy.	**(08)**
	OR	
Q.3 C	Explain briefly 'Analyzing Competition' of market.	**(07)**
Q.3D	Discuss on Michael Porter's Five Forces Model.	**(08)**
Q.4 A	Explain the stages and features of each stage of Product Life Cycle.	**(15)**
	OR	
Q.4 B	Explain briefly the levels of a product given by Philip Kotler.	**(07)**
Q.4 C	Explain the concept of product positioning and state its importance.	**(08)**
Q.5 A	What is pricing? Explain the various methods of pricing.	**(15)**
	OR	
Q.5 B	Explain the factors affecting pricing decision.	**(15)**
Q.6 A	Explain the new product development process.	**(10)**
Q.6 B	Discuss international marketing environment.	**(10)**
	OR	
Q.6 C	**Write notes on the following (Any 4)**	**(20)**
1	Steps in strategic planning process	
2	Product classification as consumer goods	
3	Steps in pricing	
4	Components of micro environment of marketing management	
5	Steps in product positioning	
6	Marketing to the 'Bottom of the Pyramid'	

S111122 21 E

गुण – 100 वेळ – 3 तास

टीप – १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत

२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात.

प्र. १ अ खालील रिक्त जागा योग्य शब्दांसह भरा: (कोणत्याही १०) (१०)

1 _____ खर्च थेट उत्पादनाशी संबंधित आहे.
(चल / अचल /तोटा / वरील पैकी नाही)

2 मिशनमध्ये व्यवसायाच्या _____ समावेश होतो. (कारण / उद्देश / अर्थ /नफा)

3 विपणन धोरण _____भिमुख आहे. (भूतकाळ/वर्तमानकाळ/भविष्यकाळ / महिना)

4 लिलाव ही _____ ची पद्धती आहे. (किंमत / वस्तू / स्थान / वृद्धी)

5 _____ हे विपणन मिश्र यातील महत्वाचे घटक आहे.
(विकास / प्रशिक्षण / स्थान / कारण)

6 परिपक्वता हा _____ चा टप्पा आहे.
(वस्तू जीवन चक्र / वस्तू स्थान / दर्जा / नवीन वस्तू विकास / तोटा)

7 भूक भागविण्यासाठी अन्न खरेदी करणे हे _____ वस्तूचे उदाहरण आहे.
(मुख्य / जेनेरिक / अपेक्षित / अभिप्रेरण)

8 विपणन ही _____ प्रक्रिया आहे. (धार्मिक / जात / सामाजिक / वयक्तिक)

9 _____ हे वस्तूच्या अनुप्रयोगावर आधारित आहे.
(वस्तू जीवन चक्र / वस्तू स्थान / नवीन वस्तू विकास / कंपनी)

10 ग्राहक मूल्य पदानुक्रम म्हणजे _____ यांचे समाधान होय.
(कर्मचारी / गुतंवणूकदार / ग्राहक / संचालक मंडळ)

11 _____मुळे अंतर्गत आणि बाह्य पर्यावरण समजण्यासाठी मदत होते.
(स्वॉट / डावपेच अंमलबजावणी / विकास / प्रशिक्षण)

12 अयोग्य नेतृत्वशैली घटक संघटनेसाठी _____ शकते.
(दुर्बलस्थान / आव्हाने / ताकदस्थान /व्यवस्थापन)

प्र. १ ब खालील विधाने सत्य की असत्य आहे ते सांगा. (कोणतेही १०) (१०)

1 किंमतीची लक्ष्य परतावा पद्धत लहान कंपन्यांद्वारे वापरली जाऊ शकते.

2 एकूण खर्चामध्ये केवळ अचल खर्चाचा समावेश आहे.

3 धोरणात्मक अंमलबजावणीमध्ये उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी संसाधनांचे आयोजन करणे समाविष्ट आहे.

4 सेवा संग्रहित केल्या जाऊ शकतात.

5 विपणनाच्या 3 C मध्ये वस्तूची सुसंगतता समाविष्ट आहे.

6 सूक्ष्म पर्यावरणीय घटक अनियंत्रित असतात.

7 वस्तू स्थान संकल्पना जॅक ट्राउट यांनी सादर केली.

8 फिलिप कोटलर हे विपणन व्यवस्थापनाचे जनक आहेत.
9 टिकाऊ नसलेल्या वस्तू मूर्त स्वरूपात असतात.
10 अमेझॉन कंपनी त्यांची उत्पादने विकण्यासाठी व्हॅल्यू प्राइसिंग पद्धत वापरत आहेत.
11 पर्यायी वस्तूची उपलब्धता कंपनीच्या किंमतीच्या निर्णयावर परिणाम करते.
12 पुनरावलोकन ही वस्तू स्थानाची शेवटची पायरी आहे.

प्र. २ अ विपणन व्यवस्थापनाची व्याख्या लिहा. त्याची गरज आणि महत्त्व स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्र. २ ब भारतातील वाढत्या मध्यमवर्गाची वैशिष्ट्ये सांगा. (०७)
प्र. २ क विपणन व्यवस्थापनाची विविध कार्ये स्पष्ट करा. (०८)

प्र. ३ अ SWOT विश्लेषणाचे महत्व स्पष्ट करा. (०७)
प्र. ३ ब विपणन धोरणाची वैशिष्ट्ये सांगा. (०८)

किंवा

प्र. ३ क बाजारातील 'स्पर्धेचे विश्लेषण' थोडक्यात स्पष्ट करा. (०७)
प्र. ३ ड मायकेल पोर्टर यांचे पाच प्रेरणाशक्ती प्रतिकृती वर चर्चा करा. (०८)

प्र. ४ अ वस्तू जीवन चक्राचे प्रत्येक टप्पे आणि त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्र. ४ ब फिलिप कोटलेर यांच्या द्वारे दिलेले वस्तूचे स्तर थोडक्यात स्पष्ट करा. (०७)
प्र. ४ क वस्तूव्या स्थान संकल्पना स्पष्ट करा आणि त्याचे महत्त्व सांगा. (०८)

प्र. ५ अ किंमत म्हणजे काय.? किंमतीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. (१५)

किंवा

प्र. ५ ब किंमत निर्णयावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. (१५)

प्र. ६ अ नवीन वस्तूच्या विकासाची प्रक्रिया स्पष्ट करा. (१०)
प्र. ६ ब आंतरराष्ट्रीय विपणन पर्यावरणावर चर्चा करा. (१०)

किंवा

प्र. ६ क खालील टिपा लिहा (कोणत्याही ४) (२०)
१ डावपेचात्मक नियोजन प्रक्रियेतील टप्पे
२ उपभोग्य वस्तू म्हणून वस्तूचे वर्गीकरण
३ किंमतीमध्ये पायऱ्या
४ विपणन व्यवस्थापनातील सूक्ष्म पर्यावरण घटक
५ वस्तू स्थानातील टप्पे
६ "पिरॅमिडच्या तळाशी" विपणन

SYBCom.com
12/11/2022

S121122 29 E

Time: 3 hours **Marks: 100**

N.B: 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q1 A. Select the most appropriate answer from the option given below: (any 10) **10**

i) The principle of equity refers to _____ (Social Justice/ Inequality/ Disparities/ Injustice)
ii) Ethos is a _____ word. (Greek / French / Latin / Japanese)
iii) _____ is credited with Hawthorne Experiment.
(Henri Fayol / Philip Kotler / Elton Mayo / F.W. Taylor)
iv) Plans need to be _____.
(Flexible / Rigid / Difficult / complex)
v) _____ is a programmed technique of decision making.
(Linear Programming / Delphi / Brainstorming / Gorden)
vi) _____ is concerned with interlinking of group efforts in an organisation.
(Controlling / Communication / Coordinating / Reporting)
vii) _____ Organisation is suitable for multi project or multi product organisations. (Matrix / Line / Line and Staff / Virtual)
viii) In _____ organisation, there are many levels of management.
(Flat / Tall / Informal / Matrix)
ix) There is a lack of_____ in the line organization.
(decision-making / unity of command / specialization / flow)
x) _____ Style of leadership aims at creating family atmosphere in the organisation. (Paternalistic / Autocratic / Bureaucratic / Democratic)
xi) Body language is a _____ communication.
(Verbal/Non-Verbal /Written /None of them)
xii) _____ uses network analysis by identifying critical and non- critical activities.
(CPM / Management audit / Budgetary control / Financial audit)

QI B. State whether the following statements are True or False: (Any 10) **10**

i) Management process is a one-time activity.
ii) Indian ethos is not relevant to Indian management.
iii) Efficiency is the relation between returns and cost.
iv) The analyses of external environment indicate opportunities and threats.
v) Administrative skills are more required at the top level of management.
vi) Professional managers make only reactive decisions.
vii) There is unity of command in the matrix organisation.
viii) Departmentation is useful for small organisation.
ix) MIS is a continuous process.
x) Bonus is a non-monetary incentive.
xi) In autocratic style of leadership, the manager consults subordinate before taking the decision.
xii) Budgetary control is a technique of controlling.

Q 2. Answer any 2 of the following: 15

a. Define management and state its functions.
b. Explain F.W. Taylor's Scientific Management theory.
c. Discuss on Peter Drucker's Dimensions of Management.

Q 3. Answer any 2 of the following: 15

a. Explain components of planning.
b. What do you mean by Management by Objectives? Explain its process.
c. Explain the essentials of sound decision-making.

Q 4. Answer any 2 of the following: 15

a. Distinguish between formal and informal organisation.
b. What is span of management? Discuss the factors influencing Span of Management.
c. Explain the process of delegation of authority.

Q 5. Answer any 2 of the following: 15

a. Briefly explain the barriers to effective communication.
b. What do you mean by leadership? Discuss the qualities of a successful leader.
c. What are the steps in controlling process?

Q6. Write Short notes on: (Any 4) 20

i) Managerial skills
ii) Importance of coordination
iii) Management by Exception
iv) Virtual organisation
v) Decentralization
vi) PERT & CPM

S12112229 E

वेळः 3 तास **गुण : १००**

सूचना : 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३. इंग्रजी प्रश्नपत्रिका मूळ मानवी.

प्र. १ अ खालील दिलेल्या पर्यायांमधून योग्य पर्याय निवडा: (कोणतेही १०) **(१०)**

i) समानतेचे तत्व म्हणजे _____ होय. (सामाजिक न्याय / असमानता / विषमता / अन्याय)
ii) एथोस हा एक _____ शब्द आहे. (ग्रीक / फ्रेंच / लॅटिन / जपानी)
iii) _____ यांना हॅथॉर्न प्रयोगाचे श्रेय दिले जाते.
(हेन्री फेयोल / फिलिप कोटलर / एल्टन मेयो / एफ. डब्ल्यू टेलर)
iv) नियोजन _____ असणे गरजेचे असते. (लवचिक / कठोर / कठीण / क्लिष्ट)
v) _____ हे निर्णय प्रक्रियेचे एक सुनियोजित तंत्र आहे.
(लिनिअर प्रोग्रामिंग / डेल्फी / ब्रेनस्टॉर्मिंग / गोर्डन)
vi) _____ हे संघटनेतील गटांच्या प्रयत्नांना जोडण्याशी संबंधित आहे.
(नियंत्रण / संभाषण / समन्वय / अहवाल देणे)
vii) _____ संघटना, ही बहु-प्रकल्प किंवा बहु-उत्पादनांच्या संस्थांसाठी योग्य आहे.
(मॅट्रिक्स / रेखा / रेखा आणि कर्मचारी / आभासी)
viii) _____ संघटनेमध्ये, व्यवस्थापनाचे अनेक स्तर आहेत.
(सपाट / उंच / अनौपचारिक / मॅट्रिक्स)
ix) रेखा संघटनेमध्ये, _____ ची उणीव असते.
(निर्णय घेणे / आदेशातील एकवाक्यता / विशेषीकरण / प्रवाह)
x) नेतृत्वाच्या _____ शैलीमध्ये संघटनेत कौटुंबिक वातावरण तयार करण्याचा उद्देश असतो.
(पितृत्वविषयक / हुकूमशाही / नोकरशाही / लोकशाही)
xi) देहबोली हे _____ संभाषण आहे. (मौखिक / अमौखिक / लिखित / यापैकी एकही नाही)
xii) _____, गंभीर आणि नाजूक उपक्रम ओळखून नेटवर्क विश्लेषणाचा वापर करतात.
(CPM / व्यवस्थापकीय ऑडिट / अंदाजपत्रकीय नियंत्रण / वित्तीय ऑडिट)

(ब) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य ते सांगा (कोणतीही दहा) **(१०)**

i. व्यवस्थापन प्रक्रिया ही एका वेळेची क्रिया आहे.
ii. भारतीय संस्कृतीची गुणवैशिष्ट्ये ही भारतीय व्यवस्थापनाशी संबंधित नसतात.
iii. कार्यक्षमता हा परतावा आणि खर्च यांच्यातील संबंध आहे.
iv. बाह्य पर्यावरणाचे विश्लेषण संधी आणि धोके दर्शवते.
v. उच्चस्तरीय व्यवस्थापनास, प्रशासकीय कौशल्ये अधिक आवश्यक असतात.

vi. पेशेवाईक व्यवस्थापक केवळ प्रतिक्रियाशील निर्णय घेतात.
vii. मॅट्रिक्स संघटनेमध्ये आदेशातील एकवाक्यता असते.
viii. लहान संघटनेमध्ये विभागीकरणाचा उपयोग होतो.
ix. MIS ही सातत्याने चालणारी क्रिया आहे.
x. बोनस हा एक आर्थिकेतर प्रोत्साहन आहे.
xi. हुकूमशाही नेतृत्व शैलीमध्ये, व्यवस्थापक निर्णय घेण्यापूर्वी कनिष्ठ अधिकाऱ्यांचा सल्ला घेतात.
xii. अंदाजपत्रकीय नियंत्रण हे नियंत्रणाचे एक तंत्र आहे.

प्र २. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. (१५)

अ) व्यवस्थापनाची व्याख्या द्या आणि त्याची कार्ये सांगा.
ब) एफ डब्लू टेलर यांचा शास्त्रीय व्यवस्थापन सिद्धांत स्पष्ट करा.
क) पीटर ड्रकर यांच्या व्यवस्थापन परिमाणावर चर्चा करा.

प्र ३. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. (१५)

अ) नियोजनाचे घटक स्पष्ट करा.
ब) उद्दिष्टपूर्तीसाठी व्यवस्थापन म्हणजे काय? त्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
क) योग्य निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेचे आवश्यक घटक स्पष्ट करा.

प्र ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. (१५)

अ) औपचारिक आणि अनौपचारिक संघटनेतील फरकावर चर्चा करा.
ब) व्यवस्थापन कक्षेचा अर्थ कायआहे? व्यवस्थापन कक्षेवर परिणाम करणाऱ्या घटक थोडक्यात सांगा.
क) अधिकारप्रदानाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र ५. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. (१५)

अ) प्रभावी संभाषणातील अडथळे थोडक्यात स्पष्ट करा.
ब) नेतृत्वाचा अर्थ कायआहे? यशस्वी नेत्याच्या गुणांवर चर्चा करा.
क) नियंत्रण प्रक्रियेतील पायऱ्या कोणत्या आहेत?

प्र .६ थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही ४) (२०)

i) व्यवस्थापकीय कौशलये
ii) समन्वयाचे महत्त्व
iii) अपवादात्मक व्यवस्थापन
iv) आभासी संघटन
v) विकेंद्रीकरण
vi) PERT & CPM

SYBCom ECO
14/11/2022

S14112236E

[Time 3 Hours] [Marks- 100]

NB.1) All questions are compulsory.
2) Figures to right indicate full marks.
3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1 A) Define the following concepts. (Any five) 10
1)Closed economy 2) Gross national production 3)Aggregate supply function 4)Multiplier 5)IS Curve 6) Stagflation 7) Velocity of circulation of money 8)Demand pull inflation

B) Choose the right answer from the given options and rewrite the statements. 10

1 Macro Economics is not concerned with ----------
a) national income accounting b) international trade
c)inflation d) equilibrium of an individual firm

2 Which of the following type of economy deals with the rest of world?
a)closed economy b) open economy
c)developed economy d) none of the above

3 Say's law of market states that ----------
a) every demand creates its own supply b) every supply creates its own demand c) demand is greater than supply d) supply is greater than demand

4 Higher the value of ---------- higher will be the value of multiplier.
a)average propensity to consume b)marginal propensity to consume
d) average propensity to save d) marginal propensity to save

5 MPC is always ---------
a)positive but greater than one b) positive but less than one
c) one d) infinity

6 Stagflation arises due to ----------
a) rise in cost of production b) rise in the price of crude oil
c)provision of more subsidies d) all of the above

7 Supply side economics aims at increasing government revenue by --------
a) increasing taxes b) decreasing taxes
c) increasing prices d) decreasing prices

8 Long run Philips curve is ----
a)horizontal b) vertical
c)upward sloping d) downward sloping

9 Cost –push inflation is also known as ----------
a)wage push inflation b)spiral inflation
c)supply side inflation d)all of the above

10 Level of investment in an economy depends on ---------
a) price level b)rate of inflation c)MEC and rate of inflation d)fiscal deficit

***

Q2 Answer any two of the following. 20

a) What is meant by macroeconomic? Explain the scope of macroeconomic.

b) Explain the two sector model of circular flow of income and expenditure in closed economy.

c) Explain the methods of measurement national income.

Q3 Answer any two of the following. 20

a) Explain the Keynes general theory of employment.

b) Explain the subjective factors affecting on consumption function.

c) Given investment to be Rs.1000 and MPC 0.5, explain the working of Investment multiplier.

Q4 Answer any two of the following. 20

a) How do you derive IS curve? Explain the impact of shift in IS curve.

b) Explain the relationship between unemployment and inflation with the help of Short run Philips curve.

c) Explain the basic prepositions of supply side economics.

Q5 Answer any two of the following. 20

a) What is money supply? Explain the constituents of money supply.

b) Explain the Keynes approach of demand for money.

c) Explain the causes of cost – push inflation.

***

S14112236E

(मराठी रूपांतर)

वेळ -३ तास गुण -१००

सूचना- १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
३)आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र १ अ खालील संकल्पना स्पष्ट करा . (कोणत्याही पाच) १०

१)बंदीस्त अर्थव्यवस्था २)स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन ३)एकूण पुरवठा फलन
४)गुणक ५) IS वक्र ६)अवधानी अतिवृद्धी ७)पैशाचा परिभ्रमण वेग
८)मागणी प्रेरित भाववाढ

ब) खाली दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. १०

१ स्थूललक्षी अर्थशास्त्र ---------- शी सबंधीत नसते.
अ)राष्ट्रीय उत्पादन मोजणी ब)आंतरराष्ट्रीय व्यापार
क)भाववाढ ड)वैयक्तिक उत्पादन संस्थेचा समतोल

२ खालीलपैकी कोणती अर्थव्यवस्था जागतिक अर्थव्यवस्थेशी सबंधीत असते.
अ)बंदीस्त अर्थव्यवस्था ब) खुली अर्थव्यवस्था
क)विकशीत अर्थव्यवस्था ड)या पैकी नाही

३ से चा बाजारपेठ विषयक नियम असे दर्शवितो की --------
अ)प्रत्येक मागणी स्वत:च पुरवठा निर्माण करते. ब)प्रत्येक पुरवठा स्वत:च मागणी निर्माण करतो क) मागणी पुरवठ्यापेक्षा जास्त असते ड) पुरवठा मागणी पेक्षा जास्त असतो.

४ -------- चे मूल्य जास्त असेल तर गुणकाचे मूल्यही जास्त असते.
अ)सरासरी उपभोग प्रवृती ब) सिमांत उपभोग प्रवृती
क) सरासरी बचत प्रवृती ड) सिमांत बचत प्रवृती

५ सिमांत उपभोग प्रवृती नेहमी --------- असते.
अ)धन पण एक पेक्षा जास्त ब) धन पण एक पेक्षा कमी
क)एक ड) अमार्यादित

६ अवधानी अतिवृद्धी --------- मुळे घडून येते.
अ)उत्पादन खर्चात वाढ ब)खनिज तेलाच्या वाढत्या किमंती
क) मोठया प्रमाणात दिलेली अनुदाने ड) या पैकी सर्व

७ पुरवठा बाजू अर्थशास्त्राचे उद्धिष्ट म्हणजे ------ सरकारी महसूल वाढविणे होय.
अ)कर वाढवून ब)कर कमी करून
क)किमंती वाढवून ड)किमंती कमी करून

***

८ दीर्घ कालीन फिलिप्स वक्र -------- असतो.

अ) समांतर ब) उभा

क) वर जाणारा ड) खाली जाणारा

९ खर्च प्रेरित चलन वाढीला ---------- असे म्हणतात.

अ)वेतन प्रेरित चलनवाढ ब)आवर्त चलनवाढ

क)पुरवठा बाजूने चलनवाढ ड) या पैकी सर्व

१० अर्थव्यवस्थेतील गुंतवणूकीची पातळी ---- वर अवलंबून असते.

अ)किमंत पातळी ब)भाववाढ दर

क)भांडवलाची सिमांत कार्यक्षमता आणि भाववाढ दर ड)राज्यकोषीय तूट

प्र२ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २०

अ) समग्रलक्षी अर्थशास्त्र म्हणजे काय? समग्रलक्षी अर्थशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा.

ब) बंदीस्त अर्थव्यवस्थेतील उत्पन्न आणि खर्चाच्या चक्रीय प्रवाहाचे द्विक्षेत्रिय प्रतिमान स्पष्ट करा.

क) राष्ट्रीय उत्पन्न मापनाच्या पद्धती स्पष्ट करा.

प्र३ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २०

अ) केन्सचा रोजगारचा सर्वसामन्य सिंध्दात स्पष्ट करा.

ब) उपभोग फलनावर परिणाम करणारे व्यक्तिनिष्ठ घटक स्पष्ट करा.

क) १००० रुपये गुंतवणूक आणि सीमांत उपभोग प्रवृती ०.५ दिलेली असताना गुंतवणूक गुणकाची कार्यप्रणाली स्पष्ट करा.

प्र४ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २०

अ) तुम्ही IS वक्र कसे मिळवता? IS वक्रातील बदलाचा प्रभाव स्पष्ट करा.

ब) अल्पकालीन फिलिप्स वक्राच्या सहाय्याने बेरोजगारी आणि भाववाढ यामधील सबंध स्पष्ट करा.

क) पुरवठा बाजू अर्थशास्त्राचे पायाभूत विषय स्पष्ट करा.

प्र५ खालील पैकी कोणत्याही दोहोची उत्तरे लिहा. २०

अ) पैशाचा पुरवठा म्हणजे काय? पैशाच्या पुरठयाचे घटक स्पष्ट करा.

ब) केन्सचा पैशाच्या मागणीचा दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

क) खर्च प्रेरित चलनवाढीची कारणे स्पष्ट करा.

***

SYBCom Law
15/11/2022

S151122455E

Time: 3 Hours **Marks: 100**

Note: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1) Attempt any two of the following: **(20)**

a. Define contract. Explain different kinds of contract.
b. Explain the essentials of a "valid acceptance".
c. Define consideration and state its essential requirements.
d. State briefly the law relating to Minors Agreement.

Q. 2) Attempt any two of the following: **(20)**

a. Discuss the concept of Fraud. State whether silence amounts to fraud or not.
b. When is consent said to be free from coercion and undue influence?
c. What are the various ways in which a contract may be discharged?
d. Write short note on : 1) E-contracts
2) Performance of contract

Q. 3) Attempt any two of the following: **(20)**

a. Discuss discharge of surety from liability in detail.
b. Define Pledge and state the rights of Pawnor and pawnee
c. Write short note on : 1) kinds of Bailment
2) Rights of Indemnity holder
d. Define Law of Agency. Explain the rights,duties and liabilities of Agent.

Q. 4) Attempt any two of the following: **(20)**

a. Distinguish between -: 1) Sale and Agreement to sell
2) Sale and Hire purchase Agreement
b. Explain the terms "conditions" and "warranty" under the Sale of Goods Act.
c. Discuss the rules regarding transfer of property as between seller and buyer under the Sale of Goods Act.
d. Explain the concept of Auction sales and state its legal provisions.

Q. 5) Attempt any two of the following: **(20)**

a. Define Bills in sets and state its essential requirements.
b. Define a "cheque"and explain its characteristics.
c. Who is an Acceptor? What are the essentials of a valid Acceptance?
d. Explain the following terms in detail-: 1) Noting 2) Protest 3) Dishonour of Cheque

S 15112245 E

वेळ: 3 तास **गुण: १००**

टीप: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्र. १) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडावा . **(२०)**

अ. कराराची व्याख्या सांगा. कराराचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
ब. "वैध स्वीकृती" च्या आवश्यक गोष्टी सांगा.
क. प्रतिफल परिभाषित करा आणि त्याच्या आवश्यक गोष्टी सांगा.
ड. अज्ञान व्यक्तीने केलेला ठराव या संबंधित कायदा थोडक्यात सांगा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडावा . **(२०)**

अ. फसवणूक या संकल्पनेची चर्चा करा. मौन हे फसवणूक आहे की नाही ते सांगा.
ब. संमती ही बलप्रयोग व अनुचित प्रभावापासून मुक्त असल्याचे कधी म्हटले जाते?
क. करार समाप्तीचे निरनिराळे मार्ग कोणते आहेत?
ड. थोडक्यात टीपा लिहा : १) ई-करार
२) कराराची कामगिरी

प्र. ३) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडावा . **(२०)**

अ . हमीदाराची जबाबदारीतून मुक्तता यावर तपशीलवार चर्चा करा.
ब . तारण परिभाषित करा आणि तारणदाता व तारणगृहीत्याचे हक्क सांगा.
क .थोडक्यात टीपा लिहा : १) निक्षेपाचे प्रकार
२) नुकसानभरपाई धारकाचे हक्क
ड . अभिकर्तृत्वाचा कायदा परिभाषित करा.प्रतिनिधीचे हक्क,कर्तव्ये आणि दायित्वे स्पष्ट करा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडावा . **(२०)**

अ . फरक लिहा -: १) विक्री आणि विक्रीचा ठराव
२) विक्री आणि भाडे खरेदीचा ठराव
ब . मालविक्री कायद्यांतर्गत "प्रमुख अटी " आणि "आश्वासन " या संकल्पना स्पष्ट करा. .
क. माल विक्री कायद्यांतर्गत विक्रेता आणि खरेदीदार यांच्यात मालमत्तेच्या हस्तांतरणासंबंधीच्या नियमांची चर्चा करा.
ड . लिलाव विक्रीची संकल्पना स्पष्ट करा व त्याच्या कायदेशीर तरतुदी सांगा.

प्र. ५) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडावा . **(२०)**

अ . हुंड्यांचा संच परिभाषित करा व त्याच्या आवश्यक गोष्टी सांगा.
ब . "धनादेश " परिभाषित करा. त्याची आवश्यक वैशिष्ट्ये सांगा.
क . स्वीकारक कोण असतो ? वैध स्वीकृतीसाठी आवश्यक वैशिष्ट्ये कोणती आहेत?
ड .खालील संकल्पनांचे तपशीलवार वर्णन करा- १) नोंदणी २) नोंदणीचा दाखला ३) धनादेशाचा अनादर

SYBCom S·P
16 | 11 | 2022

S16112255E

Time: 3 Hours **Marks: 100**

N.B. 1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate full marks.

Q1) a) Fill in the blanks with appropriate word given in the bracket :(Any 10) **(10)**

1. Appointment of a Company Secretary is made by_____.
(Promoters/Board of Directors /Debenture holders/ Government)
2. The secretary of a company maybe _____.
(Only an individual/Only body corporate/Group of persons/Shareholder)
3. A company created by an act of parliament is _____.
(A statutory company/Legal company/Formal company /Government company)
4. _____is one whose presence cannot count for constituting a QUORUM and who can neither participate in the discussion nor vote.
(Executive director/Non-executive director/Interested director /Additional director)
5. _____means setting out the list of business to be transacted during meeting.
(Minutes /Prospectus/Statement in lieu of prospectus/Agenda)
6. Depository participant is described as _____ of the depository.
(Principal /Debtor/Creditor /Agent)
7. Invitation to public offering shares or debentures in case of private company is_____.
(Prohibited/Admissible /Acceptable /Approved)
8. _____ document is the foundation on which company is built
(Prospectus/AOA /MOA/Catalogue)
9. _____stands in the fiduciary position of the company.
(Directors/Promoters /Auditors/Secretary)
10. Conversion of companies is _____in India.
(Very normal/Rare/Normal/Frequent)
11. Secretary should use _____ language in correspondence with shareholders.
(Simple/Complicated/Rude/Abusive)
12. _____ is a representative of government who supervises activities of company.
(Chairman /Auditor/Registrar of companies/Director)

Q1) b) State whether the following statements are true or false :(Any 10) **(10)**

1. The Registrar of companies (ROC) is an officer appointed by the promoter.
2. Registrar acts as custodian of data and information related to the company.
3. Promotion stage is the First stage of company formation.
4. A public company can borrow money soon after incorporation
5. Official seal should be Facsimile of the common seal.
6. SSB stands for Special Standard Board
7. Every alteration of Articles shall be filed with Registrar within a period of 15 days.
8. Conversion of a company for second time is called dematerialization.

9. Secretarial audit promotes company image.
10. Overdraft refers to short term loan taken by bank.
11. Prospectus and statement in lieu of prospectus are synonyms.
12. Bonus shares are issued by charging its price to shareholders.

Q.2) Answer any two of the following. **(15)**

a. Discuss the features of company under Companies Act ,2013
b. Explain incorporation rules and privileges enjoyed by a one person company
c. What are the responsibilities of Company Secretary?

Q.3) Answer any two of the following. **(15)**

a. Describe various representation services of company secretary at different forums.
b. What is Secretarial Audit? Discuss skills required for conducting Secretarial Audit.
c. Write a note on Secretarial Standard 2:- General Meeting

Q.4) Answer any two of the following. **(15)**

a. What is Articles of Association? Explain the legal provision related to alteration of AOA.
b. Explain secretarial procedure with regard to conversion of private limited company into a public company.
c. What do you mean by prospectus? Briefly explain its contents.

Q.5) Answer any two of the following. **(15)**

a. Discuss secretarial correspondence with SEBI.
b. Explain the role of technology in secretarial correspondence.
c. Give specimen of: Letter for issue of Bonus shares.

Q.6) Write short note on (Any Four) **(20)**

a. Career options of company secretary
b. Memorandum of Association
c. Statement in lieu prospectus
d. Secretarial standard 6 : Transmission of Shares and Debentures
e. Procedure for issuing Secretarial standards
f. Specimen of Letter to Bank for overdraft facility.

S16112255E

वेळ: 3 तास **गुण: १००**

सूचना – १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) उजवीकडील अंक गुण दर्शवतात

प्र. १) अ) योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा . (कोणत्याही दहा) **(१०)**

१. कंपनी चिटणीसाची नेमणूक _____द्वारे केली जाते.
(प्रवर्तक/ संचालक मंडळ/ कर्जरोखेधारक/सरकार)

२. एखाद्या कंपनीचा चिटणीस _____ असू शकतो.
(केवळ एक व्यक्ती/ केवळ बॉडी कॉर्पोरेट / व्यक्तींचा गट/भागधारक)

३. _____ कंपनी ही संसदेच्या कायद्याद्वारे तयार केलेली असते.
(वैधानिक कंपनी/ कायदेशीर कंपनी/औपचारिक कंपनी/ सरकारी कंपनी)

४. _____ म्हणजे ज्याची उपस्थिती गणपूर्ती तयार करण्यासाठी मोजू शकत नाही आणि जो चर्चेत भाग घेऊ शकत नाही किंवा मतदान करू शकत नाही.
(कार्यकारी संचालक/अकार्यकारी संचालक/इच्छुक संचालक/अतिरिक्त संचालक)

५. _____म्हणजे सभेमध्ये कोणत्या प्रकारचे काम करावयाचे आहे त्याची यादी होय.
(इतिवृत्त/ माहितीपत्रक/माहितीपत्रकाऐवजी द्यावयाचे निवेदन/कार्यक्रम पत्रिका)

६. डिपॉझिटरी सहभागी हा डिपॉझिटरीचा _____ म्हणून वर्णन केले जाते.
(प्रमुख/ ऋणको/ धनको/ प्रतिनिधी)

७. खाजगी कंपनीच्या बाबतीत जनतेला भाग किंवा कर्जरोखे विक्रीचे आमंत्रण करणे हे _____आहे. (प्रतिबंधीत/ मान्य/ स्वीकारले/ मंजूर)

८. _____दस्तऐवज हा कंपनीचा पाया आहे. (माहितीपत्रक/नियमावली/घटनापत्रक /कॅटलॉग)

९. _____कंपनीच्या कार्यक्षेत्रात विश्वस्त म्हणून आहे.(संचालक/प्रवर्तक/ लेखापरीक्षक/चिटणीस)

१०. भारतात कंपन्यांचे रूपांतरण _____आहे. (अगदी सामान्य/दुर्मिळ/सामान्य/ वारंवार)

११. चिटणीसाने भागधारकांशी पत्रव्यवहार हा _____भाषेत केला पाहिजे.
(सोप्या/ कठीण/उद्धट/ अपमानास्पद)

१२. _____ हा सरकारचा एक प्रतिनिधी आहे जो कंपनीच्या कामांवर देखरेख ठेवतो.
(अध्यक्ष /लेखापरीक्षक/ कंपनीचा नोंदणी अधिकारी/संचालक)

ब) खालील विधाने सत्य किंवा असत्य ते सांगा. (कोणतीही दहा) **(१०)**

१. कंपनीचा नोंदणी अधिकारी हा प्रवर्तक ने नियुक्त केलेला अधिकारी आहे.
२. कंपनीशी संबंधित गोष्टी आणि माहितीचे संरक्षक म्हणून नोंदणी अधिकारी काम करतो .
३. प्रवर्तन अवस्था हि कंपनी स्थापनेतील पहिली पायरी आहे .
४. नोंदणीनंतर लगेचच सार्वजनिक कंपनी पैसे घेऊ शकते.
५. अधिकृत शिक्का सामान्य बोधचिन्हाची प्रतिकृती असावी .

६. एसएसबी म्हणजे स्पेशल स्टँडर्ड बोर्ड.
७. नियमावलीतील प्रत्येक बदल १५ दिवसांच्या आत निबंधकाकडे दाखल केला जातो .
८. कंपनीचे दुसऱ्यांदा रुपांतर करणे याला अमूर्तीकरण म्हणतात.
९. सचिवीय लेखापरीक्षण कंपनीच्या प्रतिमेला प्रोत्साहन देते.
१०. अधिकर्ष म्हणजे बँकेकडून अल्प मुदतीसाठी घेतलेले कर्ज होय.
११. माहितीपत्रक आणि माहितीपत्रक ऐवजी द्यावयाचे निवेदन हे समानार्थी आहेत.
१२. बोनस भाग भागधारकांना त्याची किंमत आकारून जारी केले जातात.

प्र.२) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. (१५)

अ) कंपनी कायदा, २०१३अंतर्गत कंपनीच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा.
ब) एक व्यक्ती कंपनीसाठी असलेले निगमन नियम आणि विशेष अधिकार स्पष्ट करा.
क) कंपनी चिटणीसाच्या जबाबदाऱ्या कोणत्या आहेत?

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. (१५)

अ) कंपनी चिटणीसाच्या विविध संस्थांशी संबंधित प्रातिनिधिक सेवांचा तपशील लिहा.
ब) सचिवीय लेखापरीक्षण म्हणजे काय? सचिवीय लेखापरीक्षण करण्यासाठी लागणाऱ्या आवश्यक कौशल्यांवर चर्चा करा.
क) सचिवीय मानक २: सर्वसाधारण सभा यावर लिहा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. (१५)

अ) नियमावली म्हणजे काय? नियमावलीमध्ये बदल करण्यासाठी लागणाऱ्या कायदेशीर तरतूदी स्पष्ट करा.
ब) खाजगी कंपनीचे सार्वजनिक कंपनीत रुपांतर करण्याच्या संदर्भात सचिवीय कार्यपद्धती स्पष्ट करा.
क) माहितीपत्रक म्हणजे काय? त्यातील घटक थोडक्यात स्पष्ट करा.

प्र. ५) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंची उत्तरे द्या. (१५)

अ) SEBI बरोबर असणारा सचिवीय पत्रव्यवहारावर चर्चा करा.
ब) सचिवीय पत्रव्यवहारांमध्ये तंत्रज्ञानाची असलेली भूमिका स्पष्ट करा.
क) नमुनापत्रक तयार करा : बोनस भाग जारी करण्याचे पत्र.

प्र.६) थोडक्यात टीपा लिहा (कोणत्याही चार) (२०)

अ) कंपनी चिटणीसाच्या कारकीर्दीच्या संधी
ब) घटनापत्रक
क) माहितीपत्रक ऐवजी द्यावयाचे निवेदन
ड) सचिवीय मानक ६ : भाग आणि कर्जरोखे यांचे संक्रमण
इ) सचिवीय मानक जारी करण्याची प्रक्रिया
फ) बँकेला द्यावयाचे अधिकर्ष सुविधा पत्राचे नमुनापत्रक

S161122566

5YBcom
16/11/2022

[Time 3 Hours] [Marks- 100]

NB. 1) All questions are compulsory.

2) Figures to right indicate full marks.

3) Draw neat diagrams wherever necessary.

Q1 A) Choose the correct answer and rewrite statements 10

1) ---------- is the secondary purpose of co-operative societies.

a)profit maximization b)provide better services c)a and b d)none of the above

2) In India second co-operative act was passed in the year ----------

a)1904 b)1912 c)1919 d)none of the above

3) ----- is known as mother of co-operation.

a)India b) Japan c)England d)China

4) The head quarter of national agriculture co-operative marketing societies is at-------

a)Mumbai b)Kolkata c)New Delhi d)none of the above

5) A sugar co-operative society is example of ------- co-operative societies.

a)processing co-operative societies b)labour co-operative societies

c)housing co-operative societies d)none of the above

6) Vidyanathan committee was established in the year----------.

a)2004 b) 2005 c) 2006 d)none of the above

7) Primary agriculture credit cooperative societies provide --------- loan.

a)long term b) medium term c) short term d)none of the above

8) Farmer's co-operative societies basically provide facilities to ----------

a)traders b) farmers c) a and b d)none of the above

9) --------is known as apex bank of co-operative sector.

a) central co-operative bank b) Primary agriculture credit societies

c) state co-operative bank d)none of the above

10) Primary land development bank provides -------- loan to member.

a)short term b) medium term c) long term d)none of the above

B) Define the following concepts. (Any five) 10

1)Co-operation 2)Public sector 3)Agriculture co-operative marketing societies

4)Housing co-operative societies 5)Self help group

6) Farmers service societies 7)Central co-operative bank 8)Regional rural bank

Q2		Answer the following(Any two)	20
	a)	Explain the features of co-operation.	
	b)	Explain the social and educational advantages of co-operation.	
	c)	Explain the role of co-operation in mixed economy.	
Q3		Answer the following(Any two)	20
	a)	Explain the functions of consumer co-operative societies.	
	b)	Explain the types of housing co-operative societies.	
	c)	Explain the problems of industrial co-operative societies.	
Q4		Answer the following(Any two)	20
	a)	Explain the structure of co-operative credit in India.	
	b)	Explain the objectives of primary agriculture co-operative credit societies.	
	c)	Write a note on Vidyanathan committee report 2004.	
Q5		Answer the following(Any two)	20
	a)	Write note on area of operation and management of district central co-operative bank.	
	b)	Explain the problems of state co-operative bank.	
	c)	Explain the remedies on the problems of primary land development bank.	

****

S16112256E

वेळ - ३ तास (मराठी रुपांतर) गुण - १००

सूचना १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

३) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या काढा.

प्र.१ अ) योग्य पर्याय निवडून विधाने पुन्हा लिहा. १०

१) सहकारी संस्थाचा दुय्यम उद्देश ------- हा असतो .

अ)नफ्याचे कमालीकरण ब) चांगल्या सेवा देणे

क) अ आणि ब ड) या पैकी एकही नाही

२) भारतामध्ये दुसरा सहकार कायदा --------या वर्षी समंत झाला.

अ) १९०४ ब) १९१२ क) १९१९ ड) या पैकी एकही नाही

३) सहकाराची जननी म्हणून ------- ला ओळखले जाते.

अ) भारत ब) जपान क) इंग्लंड ड) चीन

४) राष्ट्रीय कृषि विपणन सहकारी संस्थेचे मुख्य कार्यालय -------या ठिकाणी आहे.

अ) मुंबई ब) कोलकत्ता क) मद्रास ड) या पैकी एकही नाही

५) सहकारी साखर संस्था ------ सहकारी संस्थांचे उदाहरण आहे.

अ) प्रक्रिया सहकारी संस्था ब) कामगार सहकारी संस्था

क) गृहनिर्माण सहकारी संस्था ड) वरीलपैकी एकही नाही

६) ---------- मध्ये विद्यानाथन समितीची स्थापना झाली आहे.

अ)२००४ ब) २००५ क) २००६ ड) या पैकी एकही नाही

७) प्राथमिक सहकारी कृषि पतपुरवठा संस्था ----- कर्ज पुरवीतात.

अ) दीर्घ ब) मध्यम क) अल्प ड) या पैकी एकही नाही

८) शेतकरी सेवा सहकारी संस्था ह्या प्रामुख्याने ---------- ना सुविधा पुरवीतात.

अ)व्यापारी ब) शेतकरी क) अ आणि ब ड) या पैकी एकही नाही

९) सहकार क्षेत्रातील -------- शिखर बँक म्हणून ओळखली जाते.

अ) मध्यवर्ती सहकारी बँक ब) प्राथमिक कृषि पतपुरवठा संस्था

क) राज्य सहकारी बँक ड) या पैकी एकही नाही

१०) प्राथमिक भू-विकास बँक सभासदांना -------- कर्ज पुरवितात.

अ) अल्प ब) मध्यम क) दीर्घ ड) या पैकी एकही नाही

ब) खालील संकल्पना स्पष्ट करा . (कोणत्याही पाच) १०

१)सहकार २)सार्वजनिक क्षेत्र ३)शेतमाल विपणन सहकारी संस्था
४)गृहनिर्माण सहकारी संस्था ५)स्वयं सहाय्यता गट ६)शेतकरी सेवा संस्था
७)मध्यवर्ती सहकारी बँक ८) प्रादेशीक ग्रामीण बँक

प्र. २ खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा . (कोणतेही दोन) २०

अ) सहकाराची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

ब) सहकाराचे सामाजिक व शैक्षणिक फायदे स्पष्ट करा.

क) मिश्र अर्थव्यवस्थेतील सहकाराची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र. ३ खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा . (कोणतेही दोन) २०

अ) ग्राहक सहकारी संस्थेची कार्ये स्पष्ट करा.

ब) गृहनिर्माण सहकारी संस्थेचे प्रकार स्पष्ट करा.

क) औधोगिक सहकारी संस्थेच्या समस्या स्पष्ट करा.

प्र.४ खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) २०

अ) भारतातील सहकारी पतपुरवठयाची रचना स्पष्ट करा.

ब) प्राथमिक कृषी पतपुरवठा सहकारी संस्थेची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा.

क) वैद्यनाथन समिती अहवाल २००४ यावर टीप लिहा.

प्र.५ खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा . (कोणतेही दोन) २०

अ) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचे कार्यक्षेत्र आणि व्यवस्थापन या वर टीप लिहा.

ब) राज्य सहकारी बँकेच्या समस्या स्पष्ट करा.

क) प्राथमिक भू-विकास बँकेच्या समस्यावरील उपाय योजना स्पष्ट करा.

****